

SUOMEN VAPAA-AJAN-
KALASTAJIEN
KESKUSJÄRJESTÖ

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö
Vanha talvitie 2–6 A 11
00580 Helsinki
olli.saari@vapaa-ajankalastaja.fi

LAUSUNTO

3.10.2022

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo.mmm@gov.fi

Viite Lausuntopyyntö luonnoksesta asetuksesta kalastonhoitomaksun suuruuden tarkistamisesta
(VN/23830/2022)

Asia Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön (SVK) lausunto luonnoksesta valtioneuvoston
asetukseksi kalastonhoitomaksun suuruuden tarkistamisesta

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestön lausunto

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö (SVK) on tutustunut maa- ja metsätalousministeriön (MMM) valmistelemaan luonnokseen valtioneuvoston asetukseksi kalastonhoitomaksun suuruuden tarkistamisesta. SVK lausuu asiasta kunnioittavasti seuraavaa.

TAUSTAA

Kalastuslain (379/2015) 79 §:n mukaan muunlaista kalastusta kuin onkimista tai pilkkimistä harjoittavan 18—64-vuotiaan henkilön on suoritettava valtiolle kalastonhoitomaksu. Kalastonhoitomaksu on 45 euroa kalenterivuodelta, 15 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 6 euroa vuorokaudelta. Kalastuslain 18 §:n 4 momentin mukaan kalastusmatkailuyrittäjän on luvan saatuaan suoritettava kalenterivuositain valtiolle 100 euron suuruinen kalastonhoitomaksu. Kalastuslain 79 §:n 3 momentin mukaan kalastonhoitomaksun suuruus tarkistetaan viisivuotiskausittain valtioneuvoston asetuksella rahan arvon muutosta vastaavasti. Maksun suuruus pyöristetään lähimpään täyteen euroon.

Esityksessä ehdotetaan, että kalastuslain 79 §:n mukainen kalastonhoitomaksu olisi 47 euroa kalenterivuodelta, 16 euroa seitsemältä vuorokaudelta ja 6 euroa vuorokaudelta. Kalastuslain 18 §:n mukainen kalastusmatkailuyrittäjän kalastonhoitomaksu olisi 105 euroa kalenterivuodelta. Esityksen pohjana on kalastuslain 79 §:n 3 momenttiin sisältyvän viisivuotiskauden umpeutuminen. Nykyiset kalastonhoitomaksun hinnat tulivat voimaan 1.1.2018, joten kalastuslain 79 §:n 3 momentin mukaisesti kalastonhoitomaksun hintojen suuruus tulisi tarkistaa siten, että uudet hinnat astuisivat voimaan 1.1.2023.

SUOMEN VAPAA-AJANKALASTAJIEN KESKUSJÄRJESTÖN KANTA

Aluksi SVK toteaa tarkennuksena, että toisin kuin kalastuslain 79 §:ään on kirjoitettu, kuuluu onginnan ja pilkinnän ohella myös silakan litkaus yleiskalastusoikeuksiin, joita saavat kaikki ikään katsomatta harrastaa ilman kalastonhoitomaksua.

Valtion kalastuslupien hintojen tarkistamisella on aina vaikutuksia kansalaisten halukkuuteen lunastaa kalastuslupia. Kalastuksen-/kalastonhoitomaksun suuruutta on 2000-luvulla nostettu neljään kertaan, joiden seurauksena hinnan korotuksista ennustettu lisäys maksukertymiin on jokaisella kerralla jäänyt huomattavan pieneksi. Vuosina 2004, 2010 ja 2014 saavutettiin keskimäärin 40 % odotetusta lisäkertymästä. Viimeisin vuodelle 2018 tehty hinnan korotus ei perustunut kalastuslain 79 §:ään, vaan oli vesialueiden omistajien aloitteesta lähtenyt toimenpide (HE 118/2017) kasvattaa omistajakorvauksien osuutta kalatalouden edistäminen määrärahoista. Mielivaltaisen hinnan korotuksen seuraukset nähtiin tuoreeltaan, sillä vuonna 2018 kalastonhoitomaksukertymä jäi jopa pienemmäksi, kuin mitä valtion budjetissa ilman hinnankorotusta arvioitiin. Kalataloudelle aiheutunut vahinko jäi kuitenkin pitkävaikutteiseksi, sillä hinnan korotuksen yhteydessä kasvatettiin omistajakorvauksiin ohjattavien kalatalouden edistämismäärärahojen jakoprosenttia, joka on tänäkin päivänä pois kalastusharrastuksen ja kalavesien edistämiseen käytettävistä varoista.

Marinin hallitusohjelmaan kirjatun vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian tahtotilan ytimen muodostaa suosittuna ja yhteiskunnallisesti arvostettuna luontoharrastuksena pidettävä vapaa-ajankalastus. SVK:n mukaan tahtotila on enemmän kuin kannatettava, mutta sitä tukevat päätökset ja edistävät valinnat unohtuvat useimmissa lainsäädäntöhankkeissa ja kalatalouden toimintaympäristön arjessa. Entinen maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä totesi 11.1.2022 antamassaan vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian toimeenpanoa koskevan kirjallisen kysymyksen vastauksessaan (KKV 728/2021 vp) seuraavaa: ”*Vapaa-ajan kalatalouden kehittämisstrategian toimeenpano ei siten ole toimenpidesuosituksen toteuttamista, vaan strategian ensisijaisena tarkoituksena on, että lainsäädännöllä tai tulohajauksella ohjataan alaan kytkeytyvien tahojen toiminnan sisältöjä ja resurssien kohdentamista. Näin ollen strategian toteuttamisen keskiössä on maa- ja metsätalousministeriö, joka säädösvalmistelun, tulohajauksen ja valtionavustusmyöntöjen avulla sysää liikkeelle strategian tavoitteiden toteuttamisen kalatalousalan keskeisten toimijoiden keskuudessa*”. SVK katsoo, ettei kalastonhoitomaksun hinnan tarkistaminen lainsäädännöllisenä toimenpiteenä yksin riitä turvaamaan vapaa-ajankalatalouden vahvistumista pitkällä tähtäimellä, vaan samassa yhteydessä on kalatalouden edistämisen rahoittamisessa tunnistettava toimenpiteitä maksuhalukkuuden ylläpitämiseksi.

SVK kannattaa kalastonhoitomaksun hintojen tarkistamista esitetyllä kalastuslain 79 §:n tarkoittamalla tavalla. SVK edellyttää samalla huolehdittavan riittävästä kalastusharrastuksen edistämisen ja neuvonnan rahoittamisesta hinnan korotuksesta johtuvan maksuhalukkuuden laskemisen ehkäisemiseksi sekä uusien kalastusharrastajien saamiseksi kalastonhoitomaksun maksajien piiriin. Käytännön toimenpiteenä SVK esittää, että hinnan korotusta vastaava ja valtiontalousarvioon sisällytetty lupakertymä kirjataan asetuksessa käytettäväksi täysimääräisesti kalastusharrastukseen kannustavan toiminnan rahoittamiseen, eli kalastuslain 82 §:n mukaisien käyttötarkoitusten 1 ja 3 toteuttamiseen.

Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry

Olli Saari
toiminnanjohtaja